రాధ

శ్రీ పోలిశెట్టి నాగేశ్వరరావు

కృష్ణుడు భావప్రపంచంలో విహరిస్తూ ప్రేమ గీతాలు అల్లుకుంటున్నాడు. రాధ చక్కగా ముస్తాబై వచ్చి అతని వెనక నిల్చుంది. ఆమె అక్కడకు వచ్చినట్టు అతనికి తెలియదు. ఆలోచనలో మునిగి, తనలో తాను మాట్లాడుకుంటూ, నవ్వుకుంటూ రచన సాగిస్తున్నాడు.

రాధ కొంతసేపు అలాగే చాటుగావుండి, అతని వంక దొంగ చూపులుచూస్తూ, వచ్చేనవ్వు ఆపుకుంటూ అతనికళ్లు మూసింది.

రాధ కోమలకరద్వయం కంగారుగా వదిలించుకుని వెనక్కి తిరిగి చూశాడు కృష్ణుడు. రాధ నవ్వుతూ ప్రత్యక్షమయింది ప్రణయదేవతలాగ. ఆమెని చూడగానే, కృష్ణుడి హృత్కాసారంలో కొన్నికోట్ల ప్రణయకెరటాలులేచి, అతణ్ణి ఆనంద డోలికల్లో వూగించినై.

"ఓహో! తమరా ... ఎవరో అనుకున్నా."

"ఆఁ ... నేనే ... ఇప్పటికైనా ఈ లోకంలోకి వచ్చారా! ఎవరితో ఆ మాటలు?"

"ఇంకెవరుంటారు? నా ఆరాధ్య దేవతతోనే."

"ఎవరబ్బా! ఆమె" అసూయగా చూస్తూ అడిగింది రాధ.

"ఉందిలే, నేను మనసారా ప్రేమించిన అమ్మాయి. అంతేకాదు రేపో మాపో పెళ్ళికూడా చేసుకోబోతున్నా ... తెలిసిందా?"

"బావా! అయితే ... ఆ అమ్మాయి ఎక్కడ వుంది?"

"భావ ప్రపంచంలో."

"నీకో ప్రపంచంకూడా వుందేమిటి బావా?"

"చెప్పేది బాగా విను. బావ ప్రపంచంకాదు ... భావ ప్రపంచం."

"అంటే, ఎలా వుంటుంది?"

"నీలాగే సర్వాంగ సుందరంగా వుంటుంది."

"పోదూ ... చెప్పు బావా?"

"చెప్పనా. అయితే విను. అక్కడ ఆకాశాన్ని అంటే హిమాలయ పర్వతాలు వుంటాయి. వాటిపైనుంచి జలజలా ప్రవహిస్తుంది, యమునాస్రవంతి. దానికి రెండు పక్కలా ఇసుక తిన్నెలు. వాటి నానుకుని నందనవనాల్లాంటి పూలవనాలు. ఎక్కడ చూసినా వెండిలాంటి వెన్నెల. ఇంకా అక్కడ యమున కెరటాల్లో వుయ్యాలలూగి పిల్లగాలి చల్లగా వీస్తుంది. కోయిలలు 'కుహూ...కుహూ' కూస్తాయి. తుమ్మెదలు 'ఝుమ్మ్ ... ఝుమ్మ్'న పాడతాయి. నెమళ్లు ఆడతాయి. అది నిజంగా స్వర్గసీమే - కాదు, స్వప్న సీమ. అదే నా భావ ప్రపంచం. అందులోనే విహరిస్తూవుంటుంది నా ఆరాధ్యదేవత."

రాధ భావగర్భిత వదనంతో రెప్పవాల్చకుండా చూస్తూ అలాగే వుండిపోయింది. ఆమెని చూసి కృష్ణుడికి నవ్వు వచ్చింది.

"చూశావా? నా తమాషా ... నువ్వుకూడా భావ ప్రపంచంలో విహరిస్తున్నావు. లేకపోతే నన్ను ఎగతాళిచేస్తావా?"

"ఇక చెయ్యనుగాని, ఆ అమ్మాయి ఎవరో చెప్పు బావా" అంది వూపిరి బిగపట్టి రాధ.

"చెప్పనా ... ఆ అమ్మాయే రాధ ... అంటే నువ్వే." ఆమె మెత్తని బుగ్గలు వేళ్లతో తడుతూ అన్నాడు కృష్ణుడు.

"అబ్బా! నేనేనా!" ఒక పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచింది రాధ. ఆమె వదనం ఆనందచంద్రికలని వెదజల్లింది.

"ఏదో పనిమీద వచ్చినట్టున్నావు."

"అయ్యో! వచ్చిన పనే మరిచిపోయా. ఈ జేబు రుమాలుమీద మంచి చిత్రం గీసియ్యి బావా... పోయి కట్టుకోవాలి."

"ఎందుకు ?"

"రేపు కాలేజికిపోతే మరదలు జ్ఞాపకం వుంటుందోలేదో. మరదలు జ్ఞాపకార్థం బావగారికి సమర్పించుకుందామని."

"ఇదా ... బావగారికి ?"

"మరింకేం కావాలి బావా ?"

"నేనొకటి అడుగుతా యిస్తావా ?"

"బావగారు అడగటం యివ్వకపోవటమూనా?"

"అయితే యిలా దగ్గిరికిరా."

"ఊఁ ..."

"మొహం పక్కకు తిప్పు."

"ఊఁ ..."

"రాధ మెత్తని పసిడి చెక్కిళ్లమీద కృష్ణుడు పెదవులు ఆనించబోయాడు.

"పోదూ -" బుంగమూతిపెట్టి వెళ్ళిపోయిందామె.

"రాధా ... రాధా ... యిలారా ... మూతి ముడుచుకున్నావేం ? మరదలుగారికి కోపంరాలేదు కదా - మంచి మాట చెబుతారా."

రాధ తిరిగి అతని దగ్గిరికి వచ్చింది. ఆమె చేతిలోని జేబు రుమాలు తీసుకుని చిత్రం గీసివ్వటం ఆరంభించాడు. దానికి వ్యాఖ్యానంకూడా ప్రారంభించాడు.

"రాధా! ఇదిగో చూడు - వసంతాగమనమయింది. ప్రకృతి నవచైతన్యశోభతో కళకళలాడుతూవుంది. వసంతవనంలో యిదిగో యవ్వన వికసిత, మకరందపూరిత, మనోహర పుష్పం. మకరంద మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించమని మధుపాన్ని ఎలా ఆహ్వానిస్తుందో చూశావా ? అందం నాకే కదా వుందని నీ లాగ మూతి ముడుచుకుందా ?"

"అవును బావా, నువ్వు చెప్పిందంతా నిజమే. పాపం! పుష్పం మధుపాన్నిచూసి సంతోషంతో స్వాగతమిస్తుంది. నమ్మి తన సర్వస్వం సమర్పిస్తుంది. కాని ఆస్వాదించి, ఆనందించిన అనంతరం మరో పుష్పంమీదికి పోతుందని దానికేం తెలుసు ?"

"చాలా గొప్పగా మాట్లాడేవే! ఉండు ఈ సంగతి మధుపంతో చెబుతా. 'ఓ మధుపమా! మా రాధ చెప్పే సలహావిను. బాగుపడతావు. నీ పుష్పం ఎంత కోపగించుకున్నా, ఎంత బతిమాలినా నవ్వకుండా మూతి బిగించుకున్నా నువ్వే నాకు దిక్కు, ఇంకే పుష్పం నాకీ ప్రపంచంలోనే దొరకదని ప్రతిమాలుకో. లేకుంటే నిన్ను మా రాధ అన్ని పుష్పాల్లో దూరే రకం అనేస్తుంది.' ఆఁ... చెప్పాను చాలా?"

"ఆఁ ... చాలు ... ఎక్కువ" నవ్వు ఆపుకుంటూ అందామె.

"ఈ రాత్రి మేమంతా సినీమాకి వెళ్తున్నాం. నువ్వూ వస్తావా బావా"

"ఏం సినీమా-పోనిద్దూ. వాళ్లందరినీ వెళ్లనియ్. నువ్వు మాత్రం ఏతలనొప్పో అని ఆగిపోదూ. మనం ఈ రాత్రి చాలా విషయాలు మాట్లాడుకోవాలి."

"చిత్తం" అంటూ రాధ మెరుపులాగ మెరిసి మాయమయింది.

♦ ♦ ♦

అది ఆనందం వొలకబోసే వెన్నెల రాత్రి. మేఘ కన్యల మధ్య చంద్రుడు ఆడుకుంటున్నాడు. మాలతీ లత మధుర పరిమళాలని వెదజల్లుతూవుంది.

రాధా కృష్ణులు మేడపై అంతస్తులో కూచున్నారు. ఆ వెన్నెల్లో వారు రతీ మన్మథుల్లాగ చూడ ముచ్చటగావున్నారు.

కృష్ణుడు కొంచెం పొడుగ్గా వుంటాడు. విశాలమైన వక్షస్థలంతో అందంగా వుంటాడు. తెల్లని పంచికట్టుకుని సిల్కులాల్చీ తొడుక్కున్నాడు. అతని జుట్టు వెన్నెల్లో నిగనిగలాడుతూవుంది.

రాధ అంత పొడుగూ కాదు పొట్టీకాదు. ఎర్రగా వుంటుంది. విశాలమైన కళ్లూ, తీర్చిన ముక్కూ వుంటాయి. లేత వూదారంగు సిల్కు చీర కట్టుకుని, తెల్లని వాయిల్ రవిక తొడుక్కుంది. తలలో పూవులు తురుముకుంది. మెడవొంపులో ఒంటిపేట గొలుసు జిగజిగ మెరుస్తూవుంది.

రాధ, కృష్ణుడి వొడిలో పడుకుంది. అరమోడ్పు కళ్ళతో అతన్ని చూస్తూవుంది. ఆమె మృదుపదనారవిందం తాకుతూ స్పర్శసుఖం అనుభవిస్తున్నాడు కృష్ణుడు. ఆ సుఖంలో, కొంత సేపటివరకూ వారికి మాటలు రాలేదు. తరువాత —

"రాధా! నువ్వు యిలా నా దగ్గరవుంటే ఎంతో బావుంటుంది."

"నాకూ అలాగే వుంటుంది బావా"

"రాధా! నిన్ను వివాహమాడి, కవిబ్రహ్మనై ప్రేమ గీతాలు రచించి, ప్రపంచాన్ని ప్రేమతో నింపుతా."

"అప్పుడు నేను శారదాదేవినై నీ గీతాలకి స్వరాలుకూర్చి, నాగానంతో ప్రపంచాన్ని పారవశ్యంలో ముంచుతా"

"అప్పుడు సంగీత సాహిత్యాలతో మన గృహమే ఒక ఆనందనిలయమై పోతుందికదూ."

"అంత అదృష్టమా బావా?"

"అందాల చందమామనుంచి ఆనంద చంద్రికలని ఎవరు వేరుచేస్తారు రాధా?"

"ఏమిటో బావా, నువ్వెప్పుడూ కవితా స్వప్నంలోనే వుంటావు."

"పోనీ ... నీ అనుమానమేమిటో చెప్పకూడదా రాధా"

"మీరు భాగ్యవంతులు. నాలాంటి పేదపిల్లని చేసుకుంటా ..."

"ఆఁ ... ఆఁ ... ఏమంటున్నావ్ రాధా! పేదపిల్లవా? డబ్బుకీ ప్రేమకీ సంబంధం ఏమిటి? అన్నిటికీ అతీతమైనదే ప్రేమ."

"సంబంధం లేకపోయినా మన సంఘం కల్పిస్తూ వుంది."

"వెధవ సంఘం గొడవ ఎవరిక్కావాలి? జడిసేవాళ్లని జడిపిస్తుంది. అంతేగా?"

"అంతేకాదు. ఒకొక్కసారి ఎంత త్యాగాన్నయినా కోరుతుంది."

"ఎంతటి త్యాగానికైనా సిద్ధంగా నేవున్నా. ఆకాశంలో ఆ నక్షత్రాలవంక చూడు. విరాట్పురుషుడు ఎన్నికోట్ల నేత్రాలతో చూస్తున్నాడో. ఆయనే మనకిసాక్షి. విశ్వసాక్షిగా చెబుతున్నా. నిన్నే పెళ్లాడతా. నన్ను నమ్మవూ."

"ధన్యురాలని బావా" అంటూ రాధ అతని బాహువుల్లో యిమిడిపోయింది. చందమామ సిగ్గుతో మబ్బులమాటుకు పోయాడు.

ఆ మర్నాడు:

కాలేజీ తెరిచారు. కృష్ణుడు విజయవాడ వెళ్లిపోతున్నాడు. అందరితోపాటు రాధతోకూడా చెప్పి బండి ఎక్కాడు. బండి కదిలింది. రాధ అతన్ని వదల్లేక వదల్లేక నుంచుండిపోయింది వీధి గుమ్మంలో. గుమ్మానికి తల ఆనించి కన్నీళ్ళతో బావని సాగనంపింది.

◆ ◆ ◆

రాధా కృష్ణులు మేనత్త మేనమామ బిడ్డలు. ఉభయుల యిళ్లూ దగ్గిర కావటంచేత, చిన్నతనం నుంచీ ఒకరి నొకరు విడిచివుండేవారుకాదు. అదే యవ్వనంలో ప్రేమగా పరిణమించింది.

కృష్ణుడి తండ్రి చాలా ధనవంతుడు. కాని ఎంగిలిచేత్తో కాకిని కొట్టడు. కొడుకు చదువుకోసం ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు, వడ్డీతో సహా కట్నంద్వారా, రాబట్టుకోవాలని అతని సంకల్పం.

ఒక రోజు రాధ తండ్రి వెళ్ళి, బావతో పెళ్లి విషయం కదిపాడు. నిర్మోగమాటంగా పదివేల కట్నానికి దమ్మిడీ తగ్గదన్నాడు. రాధ తండ్రి యస్. జి. ఓ. అంత పెద్ద కట్నం ఎక్కడ తేగలడు. నిరాశతో యింటికివచ్చేశాడు. తరవాత రాధతల్లి కూడా వెళ్ళి అన్నతో అనేక విధాల చెప్పిచూసింది. ప్రేమపక్షులిని విడదీయవద్దని ఎంతో బ్రతిమాలింది. కన్నీళ్లు కార్చింది. కాని లాభంలేకపోయింది.

రాధ తండ్రికి తీవ్రమైన కోపం వచ్చింది. "నా పిల్లకి పెళ్లికానప్పుడు చూస్తానంటూ", వెంటనే మరొక సంబంధం నిశ్చయం చేశాడు. పెళ్ళి ఆపమని రాధ తండ్రిని ఎంతో బతిమాలింది. ఆమె మాటలు లెక్క చేయలేదతడు.

ఏం చెయ్యటానికీ, తోచలేదు రాధకి. గదిలోకి పోయి యిటూ అటూ అనేకసార్లు తిరిగింది. తల పీక్కుంది. పడుకుని తలగడ తడిసేలా విలపించింది. ఆఖరికి ఒక ఆశారేఖ అంధకారంలో మెరిసింది. బావకి వుత్తరం రాస్తేనో అని -

"బావా! మీ నాన్న కట్నంకోసం గట్టిపట్టు పట్టారు. అంచేత నాన్న నాకు మరో సంబంధం నిశ్చయంచేశారు. ముహూర్తం సరిగ్గా వారం రోజులే వుంది. ఆపమని ఎంతమొత్తుకున్నా లాభంలేకుండా వుంది. ప్రతిక్షణం నీరాక కోసం ఎదురు చూస్తుంటా. ఏమాత్రం ఆలస్యం జరిగినా, నీ రాధ ఈ లోకంలో వుండదు. వెంటనేవచ్చి నన్ను రక్షించుబావా" — నీ రాధ.

రాధ, వుత్తరం రహస్యంగా పోస్టులో వేయించింది. కాని సమయానికి కృష్ణుడువచ్చి రక్షించగలడో లేదో అని ఆమెభయం.

రాధకి జరిగిన అన్యాయానికి, ఆమె హృదయాకాశంలో ప్రళయంలాంటి తుపాను లేచింది. ఆమె అంతరజగత్తును కంపింపజేసింది. ఆమె గడగడ వణికి పోయింది. కొంతసేపటికి ఆమె హృదయంలో తుపాను బాహ్యప్రపంచాన్ని ఆవరించింది.

కీకారణ్యంగా మబ్బులు మూసుకున్నాయి. రోషావేశంతో పెనుగాలి 'ఙవ్రివ్' మని వీచింది. ప్రశాంతంగావున్న ఆకాశానికి ఆగ్రహంకలిగింది. సముద్రమైపోయింది. ప్రళయ వీచికలు సాచింది. ఆకాశంలో సముద్రఘోష వినిపించింది. ఉరుములు ప్రళయార్భాటాలు చేసినై. 'రాధ పెళ్లి అన్యాయం' అంటూ మేఘాలు గర్జించినై. మెరుపులు కంగారుగా పరుగులు తీసి, ఈ అన్యాయాన్ని ఊర్ధ్వలోకాలన్నిటికీ చెప్పినై. భూమ్యాకాశాలు జలధారలతో ఏకమైనై. అలా మూడురోజులువుంది తుపాను.

తుపానువల్ల రాకపోకలు సరిలేక రాధ వివాహానంతరం కృష్ణుడికి ఆమె వుత్తరం చేరింది.

బాహ్య ప్రపంచాన్ని వదిలిన తుపాను కృష్ణుడి హృదయంలో ప్రవేశించి అతన్ని వూపేసింది. రాధ వుత్తరం చదువుకుని, తల గోడకేసి బాదుకుని ఏడ్చి ఏడ్చి సొమ్మసిలి పడిపోయాడు కృష్ణుడు.

* * *

సాధారణంగా నూతనదంపతులు నవ్వవికాసంతో వెలుగుతారు. ప్రేమ కౌగిళ్ళలో పరవశత్వం చెందుతారు. ప్రకృతినే ప్రేమ మందిరంగా చేసుకుని అమర సుఖం అనుభవిస్తారు.

కాని రాధ, వివాహానంతరం అదోలా మారిపోయింది. పంజరంలో పక్షిలాగ నీరసించిపోయింది. గ్రహణంనాటి కళానిధిలాగ, ఆమె మొహం కళావిహీనమైపోయింది. వెనుక ఆమె ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండేది. ఇతరులని నవ్వించేది. ఇప్పుడసలు నలుగురులోకి రావటమే మానుకుంది. ఎవరైనా పలకరిస్తే పలకటమే ఆమెకి ఎంతో విసుగ్గా వుండేది.

పొద్దెక్కి నీరసంగా లేచేది. మునుపటిలాగ కాక, సబ్బుతో వొళ్లు తోముకోకుండానే స్నానంచేసేది. మునుపు కోకలు మంచి మంచివి ఏరుకుని కట్టుకునేది. ఇప్పుడు ఏ కోకైనా ఒకటే. మునుపు నిలువుటద్దం ముందు నుంచుని గంటల తరబడి ముస్తాబయ్యేది. ఇప్పుడు అద్దాన్నే మరిచిపోయింది. చేయెత్తి బొట్టు పెట్టుకోబోయేది. కన్నీళ్ళతో చెక్కిళ్ళు తడిచేవి. ఎత్తిన చేయి కిందికి వాలిపోయేది. గోడ మీద వ్రేలాడుతున్న బావఫోటో చూస్తూ, కన్నీటితో కొకచెంగు తడిపేది. బావ తిరిగిన స్థలానికిపోయి వెర్రిగా అతన్ని వెదికేది. బావ చదివిన పుస్తకం హృదయంమీద వుంచుకుని గంటలకొద్దీ శూన్యాకాశంలోకి చూసేది.

రాధ హృదయంలో మానని పుండు లేపింది. ఆమెని కుష్కింపజేసింది. ఏ దేవుడికి విన్నవించుకున్నా బాధ నివారణయ్యే ఆశగాని, అవకాశంగాని యికలేదు. క్రమక్రమంగా మంచం పట్టిందామె. ఎంతమందో డాక్టర్లు మందులిచ్చారు. అన్నీ వ్యర్థమయాయి. మనోవ్యాధికి మందా?

ఆ రోజు వ్యాధి మరీ తీవ్రమయింది. "కృష్ణా... కృష్ణా" అంటూ రాధ మూలుగుతూవుంది. 'కృష్ణా అనే యింత కొంప ముంచావు. ఇకనైనా బావని మర్చిపో అమ్మా!' అంది ప్రక్కన కూర్చున్న తల్లి.

"అయ్యో! బావని కాదమ్మా... భగవంతుణ్ణి" అని రాధ సర్దుకుంది. రాధా మాధవుల్లాగ ఆనందంగా వుంటారనుకున్నా. వాడికట్నం తగలబెట్ట నీ వుసురు పోసుకున్నాడమ్మా" అంటూ రాధ తల్లి కన్నీరు కార్చింది. "నువ్వు వద్దంటుంటే బలవంతంగా పెళ్ళి చేశానమ్మా మూర్ఖుణ్ణి" అంటూ రాధ తండ్రి బావురుమన్నాడు.

"నాకోసం ఎందుకలా దుఃఖిస్తావు నాన్నా. అయ్యో! ఆడపిల్లనైపుట్టి మీకు ఎంత దుఃఖం తెచ్చిపెట్టాను - మీ ఎదురొమ్ముల మీద కుంపటై కూచున్నాను. నేనే కొడుకునై పుట్టివుంటే మిమ్మలిని ఎంత సుఖపెడుదునో కదా"

"మాట్లాడకమ్మా... డాక్టరిని మళ్ళీ పిలుచుకురానా"

"ఇంకా నన్ను బతికించాలని ఎందుకు బాధపడతావు నాన్నా. చేదుమందులు ఎందుకు తాగిస్తావు? నా శరీరం సూదుల్తో ఎందుకు పొడిపిస్తావు? నాన్నా నీపాదాలు పట్టుకుంటూ, బావని ఒకసారి పిలిపించు నాన్నా, నీకెంతో పుణ్యంవుంటుంది. బావని కళ్లారా చూచి ప్రాణం వదుల్తాను. నా తుది ప్రార్థన మన్నించవూ?"

"ఇదిగో యిప్పుడే టెలిగ్రాం యిస్తున్నా. బావ తప్పకుండా వస్తాడు. అందాకా బాధపడకుండా పడుకో తల్లీ," అంటూ బయిటికి వెళ్ళాడు రాధ తండ్రి.

కృష్ణుడికి టెలిగ్రాం అందింది. వెంటనే రైలు ఎక్కాడు. బండిదిగి సరాసరి రాధ దగ్గిరికి వచ్చాడు. ఆమె మంచంమీద కూచున్నాడు. రాధ బాధతో మూలుగుతూవుంది. ఆత్రుతతో 'రాధా... రాధా' అని పిలిచాడు, "ఎవరు?" అంది రాధ నీరసంగా.

"నేను... రాధా... నేను... బావని"

"వచ్చావా బావా! వచ్చావా! కలకాదుకదా! నామీద ఎన్నాళ్ళకు దయవచ్చింది బావా? నీ కోసమే ఎదురు చూస్తున్నా. ఇక నిశ్చింతంగా ప్రాణం వదుల్తా" మాతలు పడుతున్న కళ్ళతో అతన్ని చూసింది రాధ.

"రాధా! నీ వుత్తరం నీ పెళ్ళయిపోయాక నాకు అందింది. నేను నిన్ను రక్షించలేకపోయాను."

"బావా నన్ను క్షమించు. పెళ్ళిచేసుకుని నీకు ద్రోహం చేశాను."

"రాధా యిది నీ తప్పుకాదు. నాతండ్రిది. ఆయన ధనదాహంతో మన ప్రాణాలు తీశాడు."

కృష్ణుడి వొడిలో రాధ తలవుంచి అతనికేసి చూసింది, కృష్ణుడు ఆమెవంక చూస్తూ కన్నీళ్లు కార్చాడు.

"అదుగో బావా ... ఏడుస్తున్నావు. నన్ను సుఖంగా కళ్ళు ముయ్యనివ్వవా?"

"అబ్బా! రాధా నీ సౌందర్యం మటుమాయమయిందా? నీ కళ్ళల్లో కాంతి, నీ హృదయంలో శాంతి, నీలో ఆశ అంతరించాయా! నా హృదయకమలంలో దాచుకుని, ఎప్పుడూ నిన్నే దేవతగా ఆరాధించుకున్నా. నీవే ప్రపంచమనుకున్నా. నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుని ఒక ఆదర్శదాంపత్యాన్ని, ఈ పాడు ప్రపంచానికి ప్రదర్శించాలనుకున్నా. మన ప్రేమ సౌధాన్ని నా తండ్రి కూల్చేశాడు. హృదయంలేని సంఘానికి, కనికరంలేని కట్న పిశాచానికి మనం బలైపోయాం."

"బావా! ఈ లోకంలో నాలాంటి అందమైన రాధలు ఎందరో వున్నారు. పెళ్ళిచేసుకుని సుఖంగా వుంటానని చేతిలో చేయి వెయ్యిబావా, సంతోషంతో కళ్ళుమూస్తాను."

"రాధా ఎడారిలా మండుతున్న నా హృదయంలో యింకా కణకణలాడే నిప్పులు జల్లుతున్నావా? నీవు లేని ఈ శూన్య ప్రపంచంలో నన్నింకా జీవించమంటావా? ఏ ఆశతో జీవించను? నీ వన్నట్లు ఈ లోకంలో ఎందరో అందమైన రాధలు వున్నారు. కాని రాధా నీ అందాన్ని కాదు ప్రేమిస్తా నిన్నే ప్రేమించాను. ఆ రాత్రి విశ్వసాక్షిగా నిన్నే పెళ్ళి చేసుకుంటానన్నాను జ్ఞాపకం లేదూ?"

"బావా! నన్ను మనసార ప్రేమించినందుకు, నేను పెళ్ళిచేసుకుని నీకు తీరని దుఃఖం కలిగించాను. నీకోసం ఎంతో ప్రయత్నించాను. కాని విఫలమై పోయాను. చివరికి నీ రాధను కాలేకపోయాను.— అబ్బా! ఆయాసం ... మాట్లాడలేను." వణికిపోయింది రాధ. కృష్ణుడు ఆమెని పొదివి పట్టుకున్నాడు.

రాధ కళ్లు మూసింది. ఆమె పెదవులు మాత్రం 'భావా ... బావా' అన్నట్టు కదిలినై. కృష్ణుడు 'రాధా ..... రాధా' అని కంగారుగా పిలిచాడు. జవాబులేదు. ఆమె యిక ఎన్నటికీ మాట్లాడదు. కళ్ళు తెరవదు. 'రాధా' — అంటూ పెద్ద కేక వేసి ఆమెమీద పడిపోయాడు కృష్ణుడు. అందరూ ఒక్కసారి గొల్లుమన్నారు.

రాధను మంచం దింపారు.

కృష్ణుడు మంచం ఎక్కాడు.